

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЗВИЧАЙНИХ І ЕЛЕКТРОННИХ ТОРГІВ**Мельников О.С.***Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Останнім часом набуло широкої популярності використання електронних торгів для реалізації або придбання товарів та послуг. Найбільше поширення електронні аукціони та тендери набули у публічному секторі. Так, у минулому 2016р. згідно з Законом України «Про публічні закупівлі» переважну більшість державних закупівель в Україні було переведено на електронний формат із використанням системи ProZorro [1]. У приватному секторі широко відомі такі Інтернет–аукціони, як eBay, eBid, OLX, Аукро та ін.

Використання електронних торгівельних систем надає нові можливості як для організаторів торгів, так і для їх учасників. Хоча питанням моделювання поведінки учасників торгів присвячено багато досліджень (огляд яких можна знайти, наприклад, в [2]), відмінності між звичайними і електронними торгами вивчені недостатньо, що й зумовлює актуальність теми роботи.

Деякі суттєві відмінності між звичайними та електронними торгами наведені у таблиці 1.

Таблиця 1 – Основні відмінності між звичайними та електронними торгами

Звичайні торги	Електронні торги
Синхронність – учасникам потрібно бути одночасно у тому ж самому місті	Асинхронність
Найчастіше, ціна закупівлі встановлюється на рівні ставки переможця	Домінують аукціони другої ціни (аукціони Вікрі [2])
Тривають декілька хвилин або годин	Можуть тривати декілька тижнів
Учасники роблять ставки особисто	Ставки можуть генеруватись автоматично за дорученням учасника
Найкраща ставка, як правило, відома	Найкраща ставка, як правило, невідома
Неможливо купити товар до закінчення торгів	Поширена опція «купити негайно» за наперед визначеною ціною
Механізм надання ставок простий і надійний	Процес надання ставок залежить від надійності і швидкості мережі

В докладі розглядаються також деякі аспекти стратегічної поведінки учасників електронних торгів, які перешкоджають нормальному перебігу торгівельного процесу (снайпінг, спам, використання проксі). Аналізуються критерії зупинення торгів, які мінімізують ризик таких спотворень.

Література:

1. Закон України «Про публічні закупівлі» № 922-VIII від 25 грудня 2015р.- Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/922-19>.

2. Klemperer P. Auctions: Theory and Practice (The Toulouse Lectures in Economics). / P.Klemperer. – Princeton University Press, 2004. – 256p.